Legionella
de veteranenziekte onder de loep

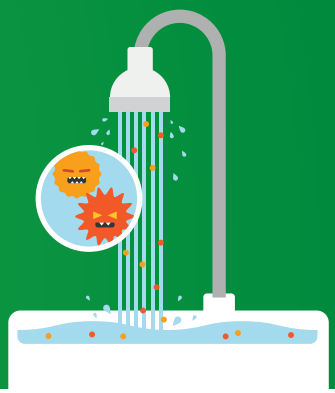

Legionella is een bacterie die in verschillende (drink-)watersystemen voorkomt. Bij een besmetting kunt u ernstig ziek worden. Vele bedrijven stellen het uitwerken van een beheersplan uit omdat ze het risico erop onderschatten. Mensura schept hierover een duidelijk beeld: wanneer is er een verhoogd risico? Welke behandeling is voorhanden? En vooral: hoe stopt u de verspreiding?

De twee gradaties van legionella

Bij een besmetting met de legionellabacterie kunt u behoorlijk ziek worden. Er zijn twee vormen:

- de lichte vorm: **de legionellagriep**, ook wel de Pontiac-fever genoemd;
- de zware vorm: **de veteranenziekte**, die op een ernstige longontsteking lijkt.

De incubatieperiode bedraagt twee tot tien dagen, maar de meesten worden niet ziek na een legionellabesmetting.

Hoe verspreidt de bacterie zich?

De bacterie verspreidt zich via warme of koude circuits. Bij verneveling kan de bacterie door kranen voorzien van een sproeikop, douches, whirlpools, airconditioning en koeltorens worden verspreid. **De kleine vloeibare deeltjes met daarin de bacterie, aerosols genoemd, worden ingeademd en komen in de longen terecht.** Overdracht van mens op mens is tot nu toe nog nooit aangetoond. Iemand met de legionellagriep of de veteranenziekte is dus niet besmettelijk.

Loopt u risico?

Elk bedrijf dient de risico's op de ontwikkeling van legionella te evalueren. Volgende instellingen lopen een **verhoogd risico**:

- instellingen die personen behandelen, verzorgen of huisvesten, zoals de zorgsector (ziekenhuizen, serviceflats, woonzorgcentra, ...);
- crèches, scholen en internaten, ...;
- publiek toegankelijke bedrijven met een collectieve warmwatervoorziening, zoals verblijfsaccomodaties (hotels, kampeerterreinen, vakantiecentra, ...), sportcentra en zwembaden, festivals, ...;
- gebouwen voorzien van natte koeltorens, tandartskabinetten en exposities;
- gebouwen met een klimaatregelingssysteem dat de vochtigheidsgraad van de lucht regelt door rechtstreeks contact met water.

Hoe te behandelen?

Legionellagriep gaat doorgaans zonder behandeling na enkele dagen vanzelf over. De veteranenziekte is goed te behandelen als de arts of specialist meteen de juiste antibiotica voorschrijft. Hoe sneller de behandeling start, hoe beter. Het kan echter lange tijd duren voordat de patiënt weer helemaal de oude is. **Door een verkeerde of te late behandeling kan de patiënt overlijden.** Dat komt voor in ongeveer tien procent van de gevallen.

Hoe te voorkomen?

Om te beginnen dient elk bedrijf **het risico te analyseren** aan de hand van deze vragen:

- Kan het water in de leidingen gedurende langere tijd blijven stilstaan?
- Ligt de temperatuur van het water tussen 25 en 55 graden?
- Is er aerosolvorming mogelijk door de aanwezigheid van douches, natte koeltorens, luchtbevochtiging, …?
- Ligt de waarde van de legionellakiemen > 1000 KVE/liter?

Hoe vaker u 'ja' antwoordt op deze vragen, hoe hoger het risico op de aanwezigheid van legionella.

Mensura Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk V.Z.W.
Laurentide – Gaucheretstraat 88/90 – 1030 Brussel – T +32 2 549 71 00
info.edpb@mensura.be – **www.mensura.be**

mensura

Om het risico te voorkomen en te beperken moet een **beheersplan** worden opgesteld met:

- preventieve maatregelen: leidingen goed spoelen en onderhouden, terugslagkleppen plaatsen, ...;
- controlemaatregelen: stalen nemen, temperatuur controleren, ...;
- correctieve maatregelen: procedure opstellen bij afwijkingen, ...;
- technische maatregelen: het leidingsysteem desinfecteren en aanpassen, ...

Welke wetgeving is van toepassing op uw installatie?

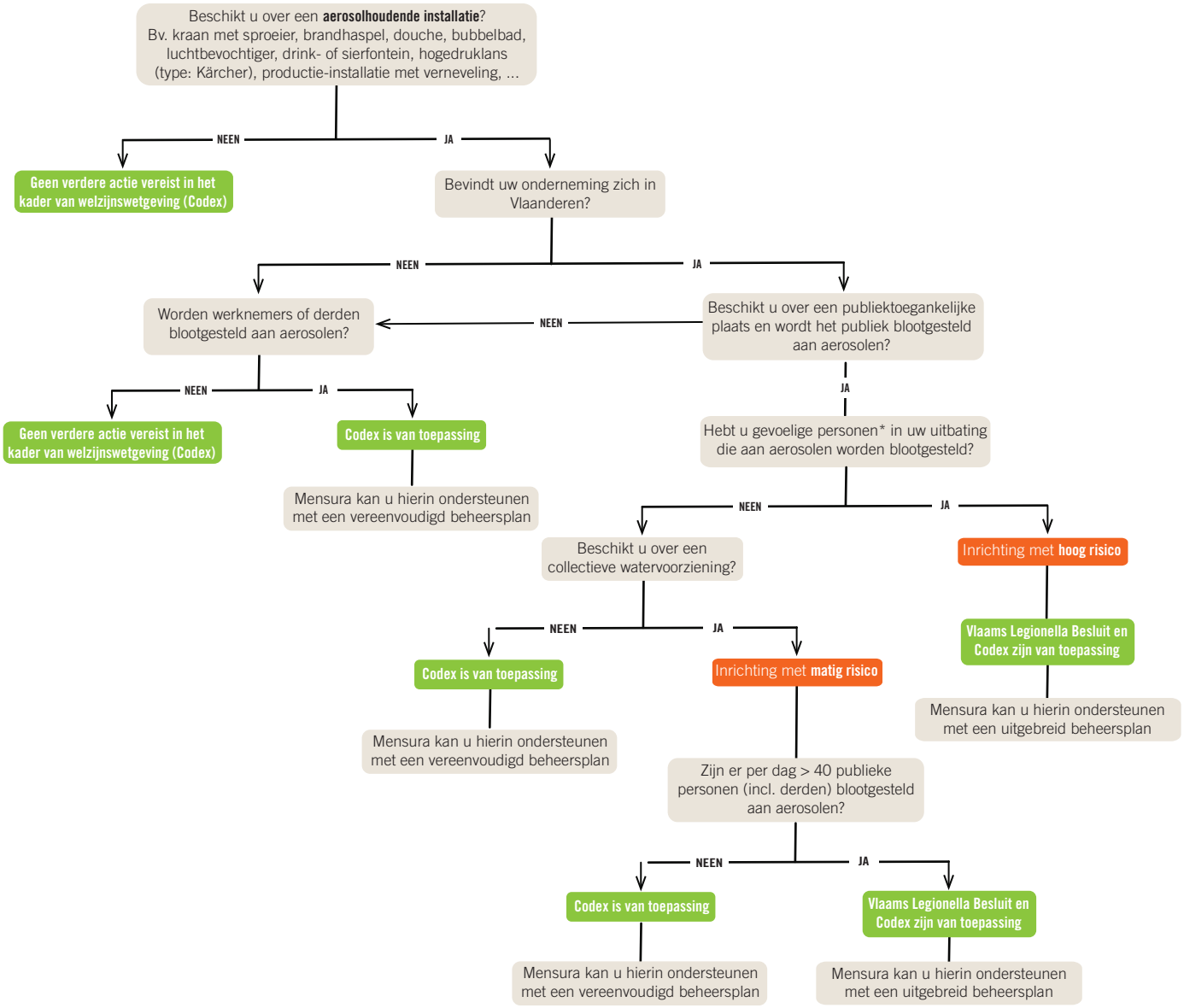

***Volgende mensen vallen onder de categorie "gevoelige personen":**
- personen met ernstige immuunsuppressie (het slecht functioneren van het immuunsysteem);
- personen met kanker, ernstig nierlijden, aids, diabetes of chronisch longlijden;
- 65-plussers;
- rokers.

Mensura Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk V.Z.W.
Laurentide – Gaucheretstraat 88/90 – 1030 Brussel – T +32 2 549 71 00
info.edpb@mensura.be – **www.mensura.be**